

Udenrigsministeriet
Nord-gruppen
Den 13. februar 1992

A.2

NOTAT

»Enekompetence«,

jf. definitionen af subsidiaritetsprincippet i art. 3 B

Der er nærmere redegjort for subsidiaritetsprincippet i notat af 11. februar 1992.

Med hensyn til definitionen af enekompetence bemærkes følgende:

Såfremt Fællesskabets kompetence på et område er en enekompetence, ligger der heri, at medlemsstaterne er afskåret fra at handle selvstændigt.

Spørgsmålet har især haft betydning med hensyn til forhandling og indgåelse af internationale aftaler og optræden i internationale organisationer og på internationale konferencer. Det har været genstand for en række retssager ved EF-Domstolen. Domstolen fastslog f.eks. allerede i 1975 (udtalelse i sag 1/75, OECD/eksportkreditsagen, Samlingen af EF-Domstolens afgørelser, 1975, s. 1355), at Fællesskabets kompetence til at indgå aftaler inden for handelspolitikens område, jf. art. 113, er en enekompetence.

Det er Domstolens udtalelse i sag 22/70, AETR-sagen, Samlingen af EF-Domstolens af-

gørelser, 1971 s. 41, der er afgørende for, hvornår en kompetence for Fællesskabet er en enekompetence. De afgørende præmisser har følgende ordlyd:

»Navnlig har medlemsstaterne, når Fællesskabet for at gennemføre en fælles politik, der er omhandlet i traktaten, har vedtaget bestemmelser, der under en eller anden form indfører fælles regler, ikke længere ret til individuelt eller kollektivt at indgå forpligtelser med tredjelande, der berører disse regler« (præmis 17), og »det følger af sammenhængen (mellem art. 3 og art. 5), at medlemsstaterne, i det omfang fælles regler er vedtaget for at gennemføre Fællesskabets mål, ikke uden for de fælles institutioners rammer kan påtage sig forpligtelser, der er egnede til at berøre disse regler eller ændre deres rækkevidde« (præmis 22).

Det er disse kriterier, og navnlig den såkaldte »berøredoktrin«, der siden hen har været lagt til grund af Fællesskabets institutioner i deres praksis.